

«DOĞRULUK
&
DÜRÜSTLÜK»

İÇİNDEKİLER

Giriş	3
Pano Dokümanları –Görseller	4-10
Saygı ile İlgili Sözler Ve Hikâyeler	11-15
Örnek Etkinlikler	16-36

GİRİŞ

*Kültür bahçemizde açan bir menekşe olan doğruluk, yalan ve ikiyüzlülükten uzak olma demektir. “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” sırrınca menfaatlerimize ters olan durumlarda bile yalana göz kırpmamak, dürüstlükten ayrılmamak, başkalarını aldatmamak, aldatma teşebbüsünde bulunmamaktır doğruluk. Emin olmaktır, emaneti korumaktır, güvenmektir, huzurla beraber esenliktir doğruluk. Başkasının hakkına saygı duymak, içi-dışı, özü-sözü bir olmak, ya olduğun gibi görünmek, ya da görüldüğün gibi olmaktır doğruluk.

Doğruluk ve dürüstlük, öğrencilerimizde bulunması gereken en önemli meziyettir. Ailede başlayan eğitim, okullarımızda da devam eder ve şekillenir. Bu yüzden ki okullarda eğitim, en az öğretim kadar önemlidir. Özellikle okul sıralarında bu değerlerin eğitimi daha kolay olacaktır. Biliyoruz ki ağaç yaşken eğilir.

Gerek bireysel gerekse toplum olarak mutlu, ahlaklı ve karakterli olabilmemiz, inanıyoruz ki temelde doğruluktan ve dürüstlükten geçer. Bu sebeple Kasım ayının değerini Doğruluk ve Dürüstlük olarak belirledik ve sizler bu değerleri çocuklarımıza kazandırırken bizler de bir nebze katkı sağlamak amacıyla, yararlanabileceğinizi düşündüğümüz bu katalogu hazırladık.

İyi çalışmalar.

ÖZÜ DOĞRU OLANIN,

SÖZÜ DE DOĞRUDUR.

Doğru Sözlölük

Adil Olmak

DOĞRULUK

DÜRÜSTLÜK

Gerçek
başarıların en
geçerli yolu
doğruluktur.

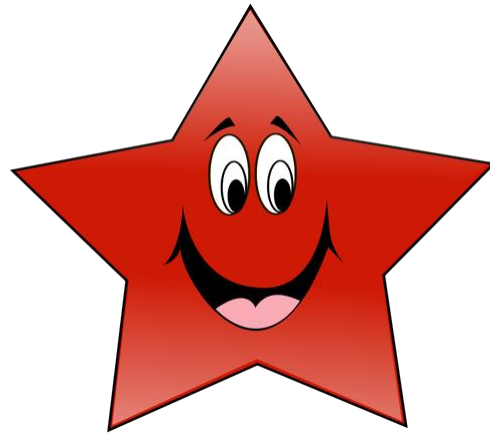
Dürüstlüğün
ifadesi tutulan
sözlerdir.

İnsana Kalabilecek En Büyük Miras **Dürüstlüktür.**

Doğru Ol
Dürüst Ol

Toplumun Gözdesi Ol

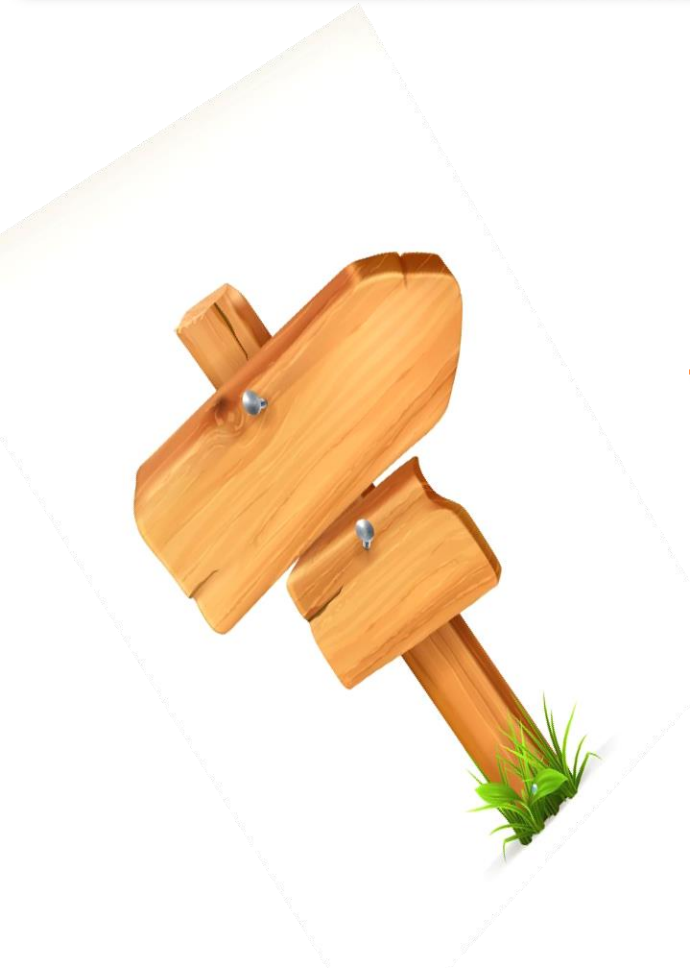
Ne varsa
doğrudadır,
doğruluk
şaşar sanma.

Cümleler
doğrudur sen
doğru isen,
doğruluk
bulunmaz sen
eğri isen.

Doğru
yoldan
gidenler,
şaşırmazlar.

DOĞRULUK İLE İLGİLİ SÖZLER

- Cümleler doğrudur sen doğru isen , doğruluk bulunmaz sen eğri isen ...Yunus Emre
- Temiz bir vicdan kadar yumuşak yastık yoktur. Fransız Atasözü
- Doğru olan şeyi görmek, fakat bunu yapmamak cesaretsizliktir. Confucius
- Doğruluk, her türlü şartlar altında meyve verir. Schiller
- Doğruları korumaktan korkmayınız. Atatürk
- Doğruluğun en güzel meyvesi ruh sükunudur. Epikuros
- Doğruluk sonsuzluğun güneşidir, nasıl olsa doğar. Wendel Philips
- Eğri olanın gölgesi de eğridir. Hz.Ali r.a.
- Gerçek başarıların en geçerli yolu doğruluktur. M.Mobe
- Hiçbir miras, doğruluk kadar zengin değildir. Shakeaspeare
- Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra da dosdoğru yaşayanlara korku yoktur ve onlar üzölmeyeceklerdir. Ahkaf Suresi/13
- Rabbinin sözü, doğruluk ve adaletle tamamlandı. O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur. Enam Suresi / 115
- Yanlış, sonsuz şekillere girebilir, doğru ise yalnız bir türlü olabilir. J.J.Rousseau
- Yanlışlık fare deliğinden geçer, doğruluk kapılardan sığmaz. Bernard Shaw
- Güzel düşün, iyi hisset, aldanma;ne varsa doğrudadır; doğruluk şaşar sanma. Tefvik Fikret
- Doğruluk; hayatta iyi bir namın en vefalı dostudur. John Webster
- Doğruluk insanın kurtarıcısıdır. Hz. Ali r.a
- İnsanlar için saadet ümidi, ancak doğrulukta vardır. Euripides

DÜRÜSTLÜK İLE İLGİLİ SÖZLER

Dürüst insan her zaman gerçeği söyler, akıllı insan ise yalnız zamanında. **Bernard Shaw**

Dürüstlük taslayan insanlar, kusurlarını başkalarından ve kendilerinden gizleyenlerdir, gerçek dürüst insanlarsa bu kusurlarını iyi bilen ve itiraf edenlerdir. **François de La Rochefaucauld**

Dürüst insan, incindiği zaman uzaklaşır ve hiçbir şey söylemez. **Frederic Amiel**

Dürüst olmak cesaretini gösteren kimse, hiçbir zaman yalan söylemek ihtiyacını duymaz. **George Herbert**

Dünyada lekesiz bir alından, daha güzel bir şey var mı? **Hz. Ali (r.a.)**

Dürüstlük, en iyi siyasettir. **Japon Atasözü**

Eğer dürüst yaşamışsak, nasıl öleceğimizi düşünmemize hiç gerek kalmaz. **Robert Burns**

Dürüstlüğü kanıtlamanın en önemli yollarından biri, o sırada yanınızda olmayan kişilere sadakat göstermektir. **Stephen R. Covey**

Dürüstlük doğruluğu içerir, ama ondan da öte bir şeydir. Doğruluk, gerçeği söylemek; yani sözlerimizi gerçeğe uydurmaktır, dürüstlük ise gerçeği sözlerimize uydurmak; yani sözümüze bağlı kalmak ve beklentileri gerçekleştirmektir. **Stephen R. Covey**

Diğerlerine karşı dürüst olmadan, kendine karşı dürüst ol. **William Shakespeare**

Dürüstlük pahalı bir mülktür. Ucuz insanlarda bulunmaz. **Hz. Ömer**

Kaybetmeyi ahlaksız bir kazanca tercih et. İlkinin acısı bir an, ötekinin vicdan azabı bir ömür boyu sürer. Bazı idealler o kadar değerlidir ki, o yolda mağlup olman bile zafer sayılır. Bu dünyaya bırakacağın en büyük miras, dürüstlüktür.

Kişi, sevgisi kadar mutlu, bilgisi kadar kararlı, ürettiği kadar onurlu, paylaştığı kadar büyük, merhameti kadar saygın, dürüstlüğü kadar insandır.

Yalan söyleyip yücelmektense, doğruyu söyleyip alçalmayı tercih ederim. **Hz.Ömer**

Acı da olsa doğruları söyleyiniz. **Hz. Muhammed**

ANKA KUŞU İLE ODUNCU

Fakir bir oduncu ormanda derin bir uçurumun kenarında ağaç kesiyordu. Geç olmuştu ve oduncu yorulmuştu. Ağaç kesmeye, sabah güneş ışıklarıyla beraber başlamıştı. Yorulduğu için de balta darbeleri iyice güçsüzleşmişti. Baltayı tutmakta zorlanıyordu. Bu yüzden balta elinden kayıp uçuruma düştü.

Oduncu mutsuz ve çaresizdi. Baltası onun yaşamasını sürdürmek için kazanç sağlayabileceği tek âletti. Yeni bir balta alabilecek parası da yoktu. Ellerini ovuşturup ağlamaya başladığı sırada çok güzel bir kuş yanında belirdi. Bu, Anka Kuşu'ydu.

Anka Kuşu oduncuya yaklaştı ve ona neden ağladığını sordu. Oduncu da durumu anlatınca, Anka Kuşu hemen uçurumdan aşağı uçu ve altından bir baltayla yukarı çıktı ve oduncuya seslendi. “Baltan bu muydu?” “Hayır” diye, yanıtladı oduncu, üzgün bir sesle. Anka Kuşu bir kez daha aşağı uçu, bu sefer elinde gümüş bir balta vardı. Fakat oduncu o baltanın da kendisinin olmadığını söyledi. Üçüncü kez uçurumdan aşağı uçan Anka Kuşu, oduncunun baltasını çıkardı. Oduncu sevinç içinde baltasına kavuştu. Anka Kuşu bir kez daha aşağı uçu ve önceki altın ve gümüş baltaları çıkardı ve oduncuya “Bunları al ve sat bunlar dürüstlüğüne karşı, Allah’ın bir armağanıdır.” Oduncu köye döndü. Bir süre sonra çok zengin oldu.

Başına gelenleri anlatınca da bunları yarım yamalak kavrayan kiskanç komşusu baltasını aldı ve bilerek uçuruma yuvarladı, sonra da oturup başladı ağlamaya. Anka Kuşu ne olduğunu sorunca da tek geçim kaynağı olan baltasını suya düşürdüğünü söyledi. Anka Kuşu uçurumdan aşağı uçu ve altından bir balta çıkardı ve oduncuya sordu “Herhalde baltan bu olmalı?” Altın baltayı görüp başı dönen oduncu hemen atıldı: “Evet bu, benim baltam.” Bunun üzerine suratı asılan Anka Kuşu baltayla birlikte uçurumdan aşağı uçu ve bir daha hiç 13 çıkmadı.

Doğruluğun Ve Dürüstlüğün Önemi

Londra'daki camiye imam olarak gönderilmişti. Görevine gitmek için hep aynı otobüse biniyor ve çoğu zaman aynı şoföre rastlıyordu. Bir gün, bilet alırken otobüs şoförü yanlışlıkla 20 kuruş fazla verdi. Yanlışlığı oturup parasını sayınca fark etti. Kendi kendine düşündü:

-“20 kuruşu geri versem mi şoföre?”

Ama içinden bir ses diyordu ki; “Çok az bir para ve şoförün umurunda değil. Otobüs şirketi çok kazanıyor zaten. Sadece 20 kuruş onlara bir şey yapmaz... Bu parayı vermeyebilirim” “Sanki Allah'tan gelen bir hediye gibi kabul edeyim” diye düşündü.

İneceği durağa gelince kalktı... Fikrini değiştirmişti... İnmeden önce şoförün yanına giderek, 20 kuruşu geri verdi ve dedi:

-“Paranın üstünü fazla verdiniz”

Otobüs şoförü gülümsedi ve dedi ki:

- “Siz caminin yeni imamısınız değil mi? Aslında sizi uzun zamandır caminizde ziyaret etmek istiyordum, İslâm'ı öğrenmek için... Bilerek size fazla para verdim Nasıl tepki vereceğinizi görmek istedim” .

Yeni imam inerken artık bacaklarını hissetmiyordu, yere yığılacak gibiyken bir direğe tutundu ve kendine gelmeye çalıştı Gözlerinden yaşlar dökülerek gökyüzüne baktı ve dedi ki:

-“ Allah'ım az daha İslâm'ı 20 kuruşa satıyordum”

DÜRÜSTLÜK ÜZERİNE BİR HİKAYE

Bir zamanlar, Uzak Doğu'da, artık yaşlandığını ve yerine geçecek birini seçmesi gerektiğini düşünen bir imparator varmış. Yardımcılarından ya da çocuklarından birini seçmek yerine; kendi yerine geçecek kişiyi değişik bir yolla seçmeye karar vermiş. Bir gün, ülkesindeki tüm gençleri çağırmış ve: "Artık tahttan inip yeni bir imparator seçme vakti geldi. Sizlerden birini seçmeye karar verdim." demiş.

Gençler şaşırılmışlar, ancak o sürdürmüştü: "Bugün hepinize birer tohum vereceğim. Bir tek tohum... Ama bu çok özel bir tohum. Evlerinize gidip onu ekmenizi, sulayıp büyütmenizi istiyorum. Tam bir yıl sonra büyüttüğünüz o tohumla buraya geleceksiniz. Sizi, yetiştirdiğiniz o tohuma göre değerlendirip, birinizi imparator seçeceğim."

Saraya çağırılan gençlerin arasında Ling adında biri de varmış. O da diğerleri gibi tohumunu almış... Evine gidip heyecanla olayı annesine anlatmış. Annesi bir saksı ve biraz toprak bulup, onun tohumu ekmesine yardım etmiş. Sonra birlikte dikkatlice sulamışlar. Her gün sulayıp büyümesini bekliyorlarmış.

Yeterince zaman geçtikten sonra diğer gençler tohumlarının ne kadar büyüdüğünü anlatırken, Ling hayal kırıklığı içinde, kendi tohumunda hiçbir değişiklik olmadığını görüyormuş. Üç hafta, dört hafta, beş hafta geçmiş.Hâlâ hiçbir gelişme yokmuş. Diğerleri yetişen bitkilerinden söz ederken Ling çok üzülüyormuş. İmparatorun onu beceriksiz sanmasından çok endişeleniyormuş. Arkadaşlarına da hiçbir şey diyemiyor, sabırla bekliyormuş. Sonunda bir yıl bitmiş ve gençlerin yetiştirdikleri bitkileri imparatorun huzuruna götürcekleri gün gelip çatmış. Ling, annesine boş saksıyı götürmeyeceğini söyleyince, annesi ona cesaret verip; saksısını götürüp dürüst bir şekilde olanları imparatora anlatmasını istemiş. Ling, pek istemese de, annesinin sözünü tutmuş ve boş saksıyla saraya gitmiş. Saraya varınca arkadaşlarının yetiştirdiği bitkilerin güzellikleri karşısında şaşırılmış.

Sonra imparator gelmiş ve tüm gençleri selamlamış. Ling, arkalarda bir yerlere saklanmaya çalışıyormuş. "Ne büyük bitkiler, çiçekler ve ağaçlar yetiştirmişsiniz. Bugün biriniz imparator olacak." demiş imparator. Aniden arkada elinde boş saksısıyla Ling'i fark etmiş. Hemen muhafızlarına onu öne getirmelerini emretmiş. Ling çok korkmuş. "Sanırım beceriksizliğimden dolayı beni öldürtecek." Ling öne geldiğinde imparator adını sormuş. "Adım Ling." demiş. Diğer gençler gülüşüp onunla alay etmeye başlamışlar. İmparator onları susturmuş. Ling'e ve elindeki saksıya dikkatle bakıp kalabalığa doğru dönmüş. "Yeni imparatorunuzu selamlayın. Adı Ling!" demiş.

Ling inanamamış. Çünkü tohumunu yeşertememiş bile, nasıl imparator olurmuş?...

İmparator devam etmiş: "Bir yıl önce burada herkese bir tohum verdim. Siz ekip, sulayıp bir yıl sonra getirecektiniz. Ama hepinize kaynamış tohum vermiştim. Asla büyüemeyecek olan... Ling'in dışında herkes ağaçlar, bitkiler ve çiçekler getirdi; çünkü tohumun büyümediğini fark edince hepiniz onu bir başka tohumla değiştirdiniz. Sadece Ling içinde benim verdiğim tohum olan boş saksıyı getirme cesaret ve dürüstlüğünü gösterdi. Beklentisi gerçekleşmeyince umutsuzluğa kapılsa da, dürüstlüğünden vazgeçmedi... Onun için yeni imparatorunuz o olacak!"

1) GÜLEN YÜZLERİN KAFASI KARIŞIK

- ∞ Öğretmen sınıfta doğruluk kavramı üzerine küçük bir konuşma yapar.
- ∞ Sonra eklerde bulunan Doğruluk- Dürüstlikle ilgili kelimeleri karıştırılmış atasözlerini öğrencilerine sorar.
- ∞ Öğrenciler kelimelerin yerlerini değiştirerek atasözlerinin doğrusunu bulmaya çalışır.
- ∞ Doğru bilinen atasözleri konuşma balonunun içine yazılır.
- ∞ Bulunan her atasözünden sonra öğretmen öğrencilere atasözünün açıklamasını sorar. Bilinmeyen ya da ilk defa duyulmuş atasözlerinin ne anlama geldiğini kendisi açıklar.
- ∞ Her atasözü doğru olarak bilindiğinde etkinlik sonlandırılır.
- ∞Gülen yüzler bir süre sınıfta sergilenir

EK: 1

(Mumu Yanar Kadar
Yatsıya Yalancının)

Anlamı: Yalan söyleyenin yalanı bir gün mutlaka ortaya çıkar..

EK: 2

(Allah'tır Yardımcısı
Doğrunun)

Anlamı: Hak ve adaletten kopmayan, işlerinde doğruluktan ayrılmayan kişiye Yüce Allah her zaman yardım eder

EK: 3

(Hıyanet Olmaz Emanet)

Anlamı: Emanet olarak bize bırakılan şeyi iyi korumamak, kendi yararımıza kullanıp yıpratmak, törelerimize ve doğruluk kurallarına aykırıdır

EK:4

(Doğru Dokuz Kovarlar
Söyleyen Köyden)

Anlamı: Özellikle çıkarlarını düşünen insanların çoğaldığı, fedakârlığın azaldığı yerlerde yalan dolan, hile, ahlâksızlık artar ve insanlar iki yüzlü olurlar. Böyle bir ortamda doğru sözlü olan, sözünü esirgemeyen ve sakınmadan herkesi eleştiren kişiyi kimse sevmez.. Dolayısıyla çıkarları zedelenen, kusurları yüzüne söylenen, ikiyüzlülükleri yüzlerine çarpılan insanlar tarafından hor görülüp kovulurlar.

EK:5

(Kapısıdır Dost Doğruluk)

Açıklaması: Doğru olan kişiyi herkes dost bilir. Herkes ona koçar.

EK: 6

(Söz Acıdır Doğru)

Anlamı: Kimi insanlara kusurlarını, yanlışlarını, düzensizliklerini ortaya çıkaran sözleri yüzüne karşı söylemek çok acı gelir. Çünkü çoklukla bu tür insanlar ya açıklarının ortaya çıkmasını istemezler ya da doğru sandıkları hareketlerinin yanlış olduğunu kabul etmezler.

EK: 7

(Üstüdedir Şeyin Doğruluk Her)

Cevap: Doğruluk her şeyin üstüdedir -Alman Atasözü-

EK:8

(Yalan Doğru Bozar Çözer)

Cevap: Yalan bozar, doğru çözer -Tamil Atasözü-

EK: 9

(Ama Yalan Doğruluk
Gölgelidir Parlaktır)

Cevap: Doğruluk parlaktır ama yalan gölgelidir -Arap Atasözü-

EK: 10

(Orada Nerede Mutluluk Doğruluk)

Cevap: Nerede doğruluk, orada mutluluk -Rus Atasözü-

EK: 11

(Deler Demiri Doğru Çeliği
Söz De De Söz)

Cevap: Doğru söz, demiri de çeliği de deler -Azeri Atasözü-

2) DOĞRULUK-YALANCILIK PANOSU

- Dođruluk, dűrűstlűk ve yalancılıkla ilgili panoya iki kűűe hazırlanır.
- Ek-1'deki dođru ve yanlış içerikli cűmle kâđıtları kesilerek karışık olarak her bir űđrenciye dađıtılır. űđretmen tarafından bu cűmleler çođaltılabilir.
- űđrencilerden ellerindeki cűmle kâđıdını okuyup hangi kűűeyle ilgiliyse oraya asması istenir.
- űđrencilerden yanlış kűűesine astıđı cűmlelerin dođrusunu sűyemesi istenir.
- űđrencilerden bu ve buna benzer yaşadığı olaylar ve bu olaylar sonrası sergilediği davranışları anlatmaları istenerek etkinlik sonlandırılır.

EK-1

Misafirlige gittigim evden izinsiz oyuncak almam.

Vazoyu kirdigim halde anneme ben kirmadim derim.

Ogretmenim bana kizacak olsa da odevimi yapmadigimi soylerim.

Komşunun bahçesindeki elma ağacından izinsiz elma alırım.

Kendi oyuncaklarımla yetinmeyip arkadaşımın elindeki oyuncuğı alırım.

Yanlış bir davranış sergilediğim zaman sonradan pişman olup özür dilerim.

Arkadaşım sınıfın camını kirdiğı halde öğretmenime o kirmadı derim.

Sınıftaki sıramı karaladığım halde öğretmenime ben karalamadım derim.

Evde tek başıma kalsam da annemin izin vermediğı eşyaları karıştırmam.

Ailem, bugün öğretmenim odev verdi mi diye sorduğunda daha fazla oyun oynamak için onlara hayır derim.

3) DÜRÜST-SAHTEKÂR AYRIMI

- Ek-1 deki hikâye okunur.
- Öğrencilere dürüst olmanın kişiye kazandıracakları ve kaybettirecekleri ile ilgili örnekler hikâyeden hareketle çoğaltılır.
- Dürüst olan ile dürüst olamayan kişi arasındaki ayrımı kavramaları için Ek-2 deki etkinlik öğrencilere dağıtılır.
- Öğrencilere boşlukları doldurmaları için uygun süre tanındıktan sonra yazdıklarını okumak isteyen öğrencilere söz hakkı verilerek etkinlik sonlandırılır.

EK-1

Günün birinde işsiz bir adam iş bulmak için dolaşırken yerde cüzdan bulur. Cüzdan baya kabarıktır belli ki cüzdan zengin birine aittir. İşsiz ve çok paraya ihtiyacı olduğu için bir ara cüzdanı alıp gitmeyi düşünür. Ama sonra biraz düşününce üç beş kuruş yüzünden dürüstlüğünden ödün vermemesi gerektiğini anlar. Bulduğu cüzdanı hiç karıştırmadan emniyete götürür. Tam o sırada cüzdanının kaybolduğunu belirtmek için emniyete gelen bir kişi ile karşılaşır. İşsiz adam bulduğu cüzdanı karşılaştığı kişiye gösterir ve cüzdanın sahibinin o olduğu anlaşılır. Cüzdanın sahibi işsiz adama çok teşekkür eder ve bu dürüstlüğünden dolayı ona bir hediye vermek ister. Fakat işsiz adam bunu kabul etmez. Cüzdanın sahibi işadamdır ve işsiz adam onun bir sıkıntısını gidermiştir. Oda bu dürüstlüğünden dolayı işsiz adamın bir sıkıntısını gidermek ister. İşadama ısrar ederek tekrar işsiz adama sorar lütfen bir sıkıntını söyle gideriyim der. Bu ısrarlar üzerine işsiz adam işsiz olduğunu ve acil iş bulması gerektiğini söyler. İşadama bu duruma çok sevinir çünkü onunda dürüst bir işçiye ihtiyacı vardır. Hemen onu işe alır. İşsiz adam çok mutlu bir şekilde evine döner. Dürüstlüğü ona güzel bir iş kazandırmıştır. Cüzdanı alıp içindeki paraları harcarsa bir gününü kurtarabilirdi ama bu şekilde tüm hayatını kurtarmıştır.

DÜRÜST BİR YÖNETİCİ

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR YÖNETİCİ

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST BİR GAZETE YAZARI

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR GAZETE YAZARI

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST BİR HAKEM

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR HAKEM

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST BİR POLİS

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR POLİS

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST BİR ARKADAŞ

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR ARKADAŞ

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST BİR AVUKAT

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR AVUKAT

.....
.....
.....
.....

DÜRÜST BİR PAZARCI

.....
.....
.....

DÜRÜST OLMAYAN BİR PAZARCI

.....
.....
.....

4) SORU-CEVAP

- Öğrenciler çember şeklinde oturtulur.
- Ek-1' deki sorular öğretmen tarafından öğrencilere sorulur.
- Öğrencilerden cümle doğru bir davranış ise hep birden 'ayağa kalmaları' yanlış ise 'yere çömelmeleri' istenir.
- Dürüst insanların ailesi, öğretmeni ve arkadaşları tarafından çok sevineceği hatırlatılarak etkinlik sonlandırılır.

EK-1

1. İzinsiz para almak
2. Polisin hızlı araba kullanan bir sürücüye ceza yazması
3. Hâkimlerin suçluları hapse atması
4. Fırıncının ekmeği para saymayı bilmeyen küçük çocuklara pahalı satması
5. Sınıfta gürültü yaptığı zaman öğretmeninden özür dilemek
6. Yemekten önce ellerini yıkamadığı halde annesine yıkadım demek
7. Babasına söz verdiği saatte televizyonu kapatıp ders çalışmak
8. Parkta sıra beklemeyerek kendinden küçük bir çocuğu itmek ve salıncağa ondan önce binmek
9. Manavın çürük meyveleri sağlam diye satması
10. Arkadaşlarının eşyalarını izinsiz kullanmak
11. Ödevlerini kendi değil de evde bir başkasına yaptırmak
12. Cüzdanını düşüren bir kadına cüzdanını teslim etmek
13. Öğretmenin kızacağını bildiği halde camı kendisinin kırdığını söylemek
14. Babasının yeni aldığı bir oyuncuğu kendisi kırdığı halde suçu kardeşine atmak
15. Akşamları erken yatmadığı halde öğretmenine erken yatıyorum demek

5) MEHMET'İN HATALARI

- Öğretmen öğrencilere bir hikaye okuyacağını, okuduğu hikayede doğru olmayan söz, iş ve davranışları kısaca defterlerine not etmelerini ister.
- Ek-1'deki Dürüstlük Bir Erdemdir hikayesi öğretmen tarafından okunur.
- Hikayenin son paragrafına gelince öğretmen öğrencilere “Siz olsaydınız bu hikayeyi nasıl devam ettirirdiniz?” diye sorar ve istekli öğrencilerin hikayeyi tamamlamasına fırsat verir.
- Öğretmen daha sonra hikayeyi tamamlar.
- Öğretmen öğrencilere hikayenin konusunu, ana temasının ve verdiği mesajın ne olduğunu sorar ve öğrencilerin cevaplamasını sağlar.
- Daha sonra defterlerine not ettikleri olumsuz davranışları okumalarını ve ister. Bir yandan öğrenciler yazdıklarını okurken diğer yandan da öğretmen bunlardan ortak olanları maddeler halinde tahtaya yazar. Sonra her bir olumsuz davranışın yerine nasıl davranılması gerektiğini öğrencilere sorarak cevaplandırmalarını sağlar.
- Öğretmen öğrencilerin cevapları ve tartışmalarını da göz önünde bulundurarak konu hakkında açıklamalar yaparak etkinliği tamamlar.

DÜRÜSTLÜK BİR ERDEMDİR

Gün, Mehmet için zor geçeceğe benziyordu. Matematik dersinden yazılı sınavı vardı. Sınava zamanında yeterince hazırlanmamıştı. Gece geç yatmış ve uykusunu da tam olarak alamamıştı. O sabah evden kahvaltı yapmadan çıktı, okula geldiğinde kantine yöneldi, çok sıra olduğunu görünce en önde duran bir öğrenciyi iterek önüne geçti ve bir sandviç aldı. Sınıfına çıktı, yemeğini yedi ve sandviçin sarılı olduğu kağıdı dürerek yere attı. Mehmet, derslerinde başarılı bir öğrenci olmasına rağmen son sınavlardan düşük notlar alıyordu. Bunun sebebi internette sosyal paylaşım sitelerinde çok zaman harcamasıydı. Üç gün önce annesiyle bu konuda tartışmıştı. Annesi, başarısızlığının devam etmesi durumunda evdeki bilgisayarı kaldıracağını söyleyince Mehmet: “Ben özgür bir insanım istediğimi yaparım o bilgisayarı kaldıramazsın.” Şeklinde bağırarak annesine saygısızlık etmişti. Sabah okula geldiğinde kendisine “günaydın” diyen arkadaşlarının çoğunun yüzüne bakmamış bir kısmına da zor duyulacak şekilde karşılık vermişti. Matematik sınavı üçüncü ders yapılacaktı. Birinci ders bazen sıranın üstünde bazen de duvara yaslanarak uyumaya çalıştı. Kendisini uyaran ve bunun sebebini soran ders öğretmenine hasta olduğunu başının çok ağrıdığını söyleyerek olayı geçiştirdi. Teneffüste elini yüzünü yıkadı ve biraz kendine geldi. Ancak en önemli sorun Matematik sınavıydı. Bu sınavdan başarısız olması halinde anne babası ve öğretmeniyle sorunlar yaşayacağını biliyordu. Mehmet, bu zor durumdan kurtulmak ve sınavda başarılı olmak için daha önce hiç yapmadığı bir şey yaptı ve küçük kağıtlara matematik formülleri ve bazı problemlerin çözümlerini yazarak cebine koydu. İkinci derste de oturduğu sıranın üzerine matematikle ilgili bazı bilgiler yazdı. Nihayet üçüncü ders gelip çattı ve matematik sınavı başladı. Mehmet, sıranın üzerine yazdığı bilgilerden yararlanarak bir soruya cevap verdi. Çok heyecanlıydı, bir yandan öğretmenini takip ederken bir yandan da titreyen eliyle cebindeki küçük kağıdı çıkarıp sınav kağıdının altına koydu. Dikkatli hareketlerle iki soruya da bu kağıtlardan yararlanarak cevap verdi. Mehmet’in tedirgin hareketleri Matematik öğretmenin dikkatini çekmişti ve birkaç dakikadan beri Mehmet’i ona fark ettirmeden takip ediyordu.

Son hareketinden sonra Mehmet'in yanına gitti ve kalemi bırakıp ayağa kalkmasını istedi. Mehmet, "Ne var öğretmenim, niçin kalkayım ki?" şeklinde itiraz ettiyse de öğretmenin ısrarı üzerine kalemi bırakıp ayağa kalktı. Mehmet'in yüzü kıpkırmızı olmuş, başından aşağı kaynar sular dökülmüştü. Öğretmen yazılı kağıdını kaldırıncı sıranın üzerindeki küçük kağıt ortaya çıktı. Mehmet, "Öğretmenim vallahi de bakmadım ona, öylesine koymuştum ama yemin ederim bakmadım kağıda." Dedi. Matematik öğretmeni küçük kağıdı aldıktan sonra sıranın üzerini de kontrol edince orada yazılanları da gördü. Bunun üzerine Mehmet'in sınav kağıdını aldı, üzerine kırmızı kalemle durumu kısaca not etti, küçük kağıtları da sınav kağıdına ekledi ve kağıdı alıkoydu. Bunun üzerine Mehmet "Kağıdımı almaya hakkınız yok ben kopya çekmedim." diye sesini yükselterek öğretmenine sert bir tepkide bulundu. Sınıfta büyük bir sessizlik vardı ve bütün öğrenciler olup bitenleri seyrediyordu. Ders öğretmeni Mehmet'e sınavının bittiğini ve yerine oturup beklemesini söyledi. Mehmet ise bir hışımla öğretmenin yanından ve sıraların arasından geçerek kapıya yöneldi, dışarı çıktı ve kapıyı sert bir şekilde üzerine kapattı. Matematik öğretmeni durumu okul yönetimine bildirince müdür yardımcısı Mehmet'i odasına çağırarak davranışlarının yanlış olduğunu, hakkında işlem yapılacağını bu nedenle de yarın velisiyle birlikte okula gelmesi gerektiğini söyledi. Mehmet çok üzgündü, o günü moralsiz ve düşünceli bir şekilde tamamlayarak eve gitti. Kapıyı açan annesine hüznü gözlerle baktı, daha fazla dayanamadı ağlayarak annesine sarıldı ve bütün olup bitenleri ona anlattı. Çok pişman olduğunu ve bir daha bu hataları yapmamak için çaba göstereceğini söyleyerek annesinden özür diledi. Annesi de şefkatle oğluna sarılarak: "Oğlum, sen hatanın farkına varmışsın ve dönmeye karar vermişsin. Hatadan dönmek en büyük erdemdir. İnsanların en hayırlısı hatasını kabul edip pişman olan ve af dileyendir. Sen bu hataları bir daha yapmayacak iradeye sahipsin." Diyerek onu teselli etti. Mehmet ertesi gün okula gittiğinde arkadaşlarından ve öğretmenlerinden özür diledi, o günden sonra bir daha aynı hataları tekrar etmedi.

6) DOĞRU OL!

- Sınıftaki öğrenciler dört veya beşerli gruplara ayrılır ve sınıfta grup düzeni şeklinde oturmaları sağlanır. Her gruptan kendilerine bir sözcü ve grup ismi belirlemeleri istenir.
- Ek-1'deki Doğru Ol şiiri tahtaya yazılır/yansıtılır veya çoğaltılarak gruplara verilir.
- Grupların şiiri okuyup anlamaları sağlanır.
- Her gruba bir tane de boş kağıt verilerek on dakikalık süre içinde aralarında tartışarak aşağıdaki soruların cevaplarını kağıda yazmaları istenir.
  - a. Şiirin konusu ve ana teması nedir?
  - b. Şaire göre doğruluk dünya için neden önemlidir?
  - c. Şaire göre insan hangi konularda doğru olmalıdır, niçin?
  - d. Şiirde doğru ve dürüst olabilmek için yapılmaması gereken şeyler nelerdir?
- Grup çalışmaları tamamlandıktan sonra her grubun temsilcisi tahtaya kalkar ve sorulara verdikleri cevapları tüm sınıfa sesli bir şekilde okur.
- Öğretmen, gruplar cevapları okudukça diğer öğrenciler tarafından eleştirilmesini sağlar.
- Öğretmen doğruluk, dürüstlük ve şiirle ilgili kısa açıklamalar yaparak etkinliği tamamlar.

DOĞRU OL

Doğruluktur bu dñnyanın dengesi
Dñnya bile ayrılırsa yolundan
Helak olur yanlış yolda sonunda
Sen ayrılma doğruluktan dñrñst ol.

Doğruluk sñzde değil ۆzdedir
Doğru sñyle ۆzñn sñzñn bir olsun
Yalan için mazeret çok unutma
Sen ayrılma doğruluktan dñrñst ol.

Davranışlar doğruluğun aynası
Doğru davran hile sana yakışmaz
Aldatmaktır yñzkarası insanın
Sen ayrılma doğruluktan dñrñst ol.

İşimizde dñrñst olmak gerekir
İhmal etmek hakka girmek demektir
Gñrevini yapmamaktır eksiklik
Sen ayrılma doğruluktan dñrñst ol.

Muhammet YILMAZ

7) ET NEREDE?

- Öğrencilerden birine Ek-1'deki "Et Nerede?" hikayesi okutturulur.
- Hikayenin son paragrafına gelince öğretmen okumayı durdurur ve öğrencilere "Size göre Hoca şimdi ne yapacak?" diye sorar ve istekli öğrencilerin hikayeyi tamamlamasına fırsat verir.
- Daha sonra hikayenin son kısmı okunarak bitirilir.
- Öğretmen öğrencilere aşağıdaki soruları sorarak cevaplandırmalarını sağlar.
  - a. Hikayenin konusu nedir?
  - b. Hikayede ne anlatılmak istenmektedir?
  - c. Nasrettin Hocanın Hanımı neden eşine yalan söyledi? Eşi Hocaya yalan söylemeseydi olmaz mıydı?
  - d. Hikayeden de yararlanarak "Yalancının mumu yatsıya kadar yanar." Atasözünü açıklayınız.
- Öğretmen, öğrencilerin cevapları ve tartışmalarını da göz önünde bulundurarak konu hakkında açıklamalar yaparak etkinliği tamamlar.

EK: 1

ET NEREDE?

Bir gün Nasrettin Hoca bol etli bir yahni yemek ister. Mahallenin kasabına gidip bir kilo et alır. Hoca aldığı eti kasabın çırağı ile yemek yapması için evdeki hanımına gönderir. Hoca'nın hanımı yemeği pişirirken komşuları da sohbet etmek için eve gelirler. Hocanın hanımı gönlü tok, eli açık, cömert bir insan olduğu için pişirdiği yemekten komşularına ikram eder. Komşular yemeğin lezzetini çok beğenirler ve hepsini bitirirler. Hoca'nın hanımı da onlara yemeği Hoca için pişirdiğini ve biraz da ona bırakmaları gerektiğini söyleyemez. Böylece Hoca için pişirilen yemek komşulara ziyafet olur. Bol etli yahninin hayali ile akşamı eden Hoca, hızlıca eve gelir ve sofraya oturur. Hanımı hocanın önüne yahni yerine bir tabak bulgur pilavı koyar. Pilavı gören Hoca sinirlenir ve hanımından bu durumu açıklamasını ister ama Hoca'nın karısı doğruyu söyleyip gerçeği açıklayamaz.

- Hocam gönderdiğin eti bizim kedi Tekir yedi, der.

Nasrettin Hoca bir hışımla sofradan kalkar, eline geçirdiği bir sopa ile Tekir'i aramaya başlar. Sonunda Tekir'i bulur ama zavallı kedi bir deri bir kemik. Hoca bu durum karşısında Hanımına şöyle seslenir:

- Hanım, sana yahni yapmam için gönderdiğim eti bu kedi mi yedi diyorsun?

Nasrettin Hoca'nın hanımı söylediği yalandan vazgeçemez ama gerçeği de söyleyecek cesareti yoktur. Hanımı Hocaya şöyle cevap verir:

- Evet o gözü doymaz kedi yedi, hem de hepsini.

Hanımının cevabı üzerine Nasrettin Hoca terazisini alır ve kediyi tartar. Tekir sadece bir kilo gelir. Bunun üzerine Hoca hanımına seslenir:

- Yahu Hanım, şu tarttığım kedi eğer bizim Tekir ise et nerede? Yok eğer bu gördüğüm et ise bizim kedi nerede?

8) DOĞRU VE DÜRÜST MÜYÜM?

1. Etkinlik başlamadan önce Ek-1 deki uyarılar doğrultusunda öğretmen tarafından açıklamalar yapılarak öğrenciler aydınlatılır ve etkinliğin amacı açıklanır.
2. Ek-1 deki “Doğru ve dürüst müyüm?” Kendini Değerlendirme Ölçeği yeteri kadar çoğaltılır ve öğrencilere dağıtılır.
3. Öğrencilere etkinliğin tamamlanması için yirmi dakika süre verilir. Süre sona erdiğinde tutum ölçeği toplanır ve değerlendirilir.
4. Değerlendirme, öğrencilerin hangi tutumu hangi derecede işaretlediği istatistiğine ulaşmak şeklinde gerçekleştirilir. Sınıf düzeyinde elde edilen değerler okul düzeyine göre yeniden hesaplanıp yorumlanabilir.

EK: 1

“DOĞRU DÜRÜST MUYUM?” KENDİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Değerli arkadaşlar, yerel ve evrensel insanî değerlerimizi korumak ve yaşatmak amacıyla çalışmalar yürütmekteyiz. **“DOĞRULUK VE DÜRÜSTLÜK”** değeri ile ilgili kendimizi değerlendirmek amacıyla sizin için bir ölçek hazırladık. Aşağıdaki ölçek sadece doğruluk ve dürüstlük konusunda kendimizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Belgeye isminizi yazmanız gerekmemektedir, sadece doldurduktan sonra konu hakkında düşünmenizi, doğru ve dürüst olmak konusunda kendinizi değerlendirmenizi istiyoruz. Başarılar dileriz.

DOĞRU VE DÜRÜST İNSANIN ÖZELLİKLERİ	BEN		
	HER ZAMAN	BAZEN	HİÇ
Sözün doğrusunu söyler.			
Zor durumda da olsa yalan söylemez.			
İnsanları aldatmaz.			
İş ve davranışlarında hile yapmaz.			
Özü sözü bir olur, davranışlarında sahtekarlık yoktur.			
İnsanlara karşı merttir, iki yüzlü davranmaz.			
Şüpheli ve yanlış bilgileri başkaları ile paylaşarak kişiler hakkında konuşmaz.			
Görev ve sorumluluklarını ihmal etmez, tam olarak yerine getirir.			
Öğrenci ise kopya çekerek haksız not alamaya çalışmaz.			
Öğrenci ise derse geç kaldığında öğretmenine doğruyu söyler.			
Eve geç geldiğinde anne ve babasına niçin geç kaldığını açıkça söyler.			
Arkadaşlarıyla bir eğlenceye gidecekse bunu büyüklerine açıkça söyler.			
Ortak bir fayda veya kazançta hakkına razı olur			
Kantinde herkes gibi sıraya girer, sıradaki öğrencilerin önüne geçmez.			
Sözlerinde ve davranışlarında tutarlıdır. Bir gün başka, bir gün başka davranmaz.			
Fikirlerini açıkça söyler ve anlaşılır şekilde konuşur.			
Kadın-erkek, zengin-fakir gibi insanlar arasında ayırım yapmaz, eşitlikten yanadır.			
Kendi işini kendisi yapar, başkalarına yük olmak istemez.			

**GERÇEK BAŞARILARIN EN GEÇERLİ
YOLU DOĞRULUKTUR.**